

Domov>Vaše pravice>Žrtve kaznivih dejanj>Pravice žrtev – po državah

Pravice žrtev – po državah

Finska

Za **žrtev kaznivega dejanja** štejete, če ste bili žrtev dejanja ali opustitve, ki po finskem pravu pomeni kaznivo dejanje. Kot žrtev kaznivega dejanja imate nekatere pravice pred sodnim postopkom, med njim in po njem.

Kazenski postopek na Finskem se začne s predkazensko preiskavo, ki jo običajno vodi policija. V tej fazi se ugotavlja, ali je bilo kaznivo dejanje dejansko storjeno in v kakšnih okoliščinah je bilo storjeno, ugotovi pa se tudi identiteta zadevnih oseb. Preučijo se tudi obseg poškodbe ali škode, ki jo je povzročilo kaznivo dejanje, ter vaši zahtevki kot žrtve.

Če obstajajo zadostni dokazi, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, tožilec vloži obtožnico in zadevo predloži sodišču. Sodišče med sojenjem presoja dokaze in bodisi domnevnega storilca obsodi bodisi oprost. Kazenski postopek se lahko nadaljuje, če ena od strank vloži pritožbo pri sodišču višje stopnje.

Ustrezne informacije so na voljo na naslednjih povezavah:

1 – Moje pravice kot žrtve kaznivega dejanja

2 – Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

3 – Moje pravice po sojenju

4 – Odškodnina

5 – Moje pravice do podpore in pomoči

Zadnja posodobitev: 05/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

1 - Moje pravice kot žrtve kaznivega dejanja

Katere informacije bom pridobil od organov po storitvi kaznivega dejanja, vendar pred njegovo prijavo (tj. policija, državni tožilec)?

 Brošura „Pravice žrtev kaznivih dejanj“, ki jo je objavilo finsko ministrstvo za pravosodje, vsebuje informacije o zadevah, v zvezi s katerimi imajo žrtve kaznivih dejanj pravico prejeti informacije od organov. V brošuri so na kratko pojasnjene zadeve, kot so prijava kaznivega dejanja, službe za podporo žrtvam, pravna pomoč, možnost pridobitve zaščite, uveljavljanje odškodnine, pravica do tolmačenja in prevoda dokumentov ter mediacija v kazenskih zadevah. Brošura, ki jo je mogoče natisniti, se razdeli žrtvam in je namenjena podpori komuniciranja, zlasti pri delu policije in drugih organov kazenskega pregona. Brošuro lahko uporabljajo tudi sodni organi, službe za podporo žrtvam in drugi subjekti, ki pridejo v stik z žrtvami kaznivih dejanj. Informacije, ki se zagotovijo žrtvam, se lahko razlikujejo glede na njihove potrebe, osebne okoliščine in vrsto ali naravo kaznivega dejanja.

Ne živim v državi EU, v kateri je bilo kaznivo dejanje storjeno (državljeni EU in nedržavljeni EU). Kako so zaščitene moje pravice?

Podpore in svetovanje lahko prejmete, tudi če je bilo kaznivo dejanje storjeno v drugi državi. Če ste bili žrtev kaznivega dejanja v drugi državi članici EU, lahko organ kazenskega pregona v določenih primerih vašo prijavo kaznivega dejanja ali že začeto predhodno preiskavo prenese na organe druge države članice EU. To je na primer mogoče, če gre za hudo kaznivo dejanje ali če kaznivega dejanja niste mogli prijaviti v državi, kjer je bilo storjeno. Pri hudih kaznivih dejanjih se lahko preuči tudi možnost prenosa zunaj EU.

Če ste žrtev trgovine z ljudmi, ste upravičeni do storitev sistema pomoči za žrtve trgovine z ljudmi, tudi če je bilo kaznivo dejanje storjeno v drugi državi.

Tožilec odloči, ali bo na Finskem začel predhodno preiskavo suma storitve kaznivega dejanja trgovine z ljudmi ali ne.

Če prijavim kaznivo dejanje, katere informacije bom prejel?

Policija in drugi organi kazenskega pregona vam bodo zagotovili informacije o službah za podporo žrtvam, prijavi kaznivega dejanja, pravni pomoči, možnosti pridobitve zaščite, uveljavljanju odškodnine, pravici do tolmačenja in prevajanja, mediaciji v kazenskih zadevah, pravici do pridobitve informacij o obravnavi zadeve, pravici do obveščenosti o odpustu storilca iz zapor ali pripora, vložiti pritožbe glede ravnanja organov, postopku za žrtve kaznivih dejanj, ki ne prebivajo v državi, kjer je bilo kaznivo dejanje storjeno, in kontaktnih podatkih za kakršna koli vprašanja v zvezi z zadevo. Te pravice so opisane v **brošuri „Pravice žrtev kaznivih dejanj“**.

Zgoraj navedene informacije morda ne bodo nujno zagotovljene ob prijavi kaznivega dejanja, zlasti če boste kaznivo dejanje prijavili po elektronski poti.

Policija vas bo s temi pravicami seznanila ob zaslišanju. Preiskovalni organ vas bo vedno obvestil, če na podlagi vaše prijave predhodna preiskava ne bo uvedena ali če bo predhodna preiskava ustavljena ali končana.

Ali sem upravičen do brezplačnega tolmačenja ali prevajanja (ko se obrnem na policijo ali druge organe ali med preiskavo in sojenjem)?

Med predhodno preiskavo in sojenjem imate pravico uporabljati finski ali švedski jezik. Če ste pripadnik ljudstva Sami, imate pravico, da na območju domovine ljudstva Sami uporabljate samijski jezik. Organi morajo po potrebi poskrbeti za tolmačenje. Če ne govorite uradnih jezikov Finske, imate pravico, da v vseh položajih, povezanih s preiskavo kaznivega dejanja, uporabljate jezik, ki ga govorite. Organi morajo po potrebi poskrbeti za tolmačenje v jezik, ki ga govorite. Organi morajo za tolmačenje med preiskavo in sojenjem poskrbeti tudi, če uporabljate znakovni jezik ali če potrebujete tolmačenje zaradi senzorične okvare ali okvare govora. Tolmača zavezuje dolžnost varovanja skrivnosti. Nagrade tolmača plača država.

Zahtevate lahko prevod nekaterih ključnih dokumentov. Prevod se lahko zagotovi ustno, če pisni prevod dokumenta ni potreben za vašo pravno zaščito. V nekaterih primerih se vam lahko zagotovi le delni prevod ali povzetek dokumenta.

Med predhodno preiskavo imate pravico prejeti prevod pisnega potrdila vaše prijave kaznivega dejanja, odločbe o ustavitvi preiskave in po potrebi katerega koli drugega dokumenta, bistvenega za zadevo. Od tožilca lahko pridobite prevod odločbe, da ne bo uveljavljen pregona.

Na sodišču imate pravico prejeti prevod sodbe, obvestila o času in kraju sodne obravnave ter po potrebi katerega koli drugega dokumenta, bistvenega za zadevo.

Kako organi zagotavljajo, da jih bom razumel in da me bodo oni razumeli (če sem otrok ali invalid)?

Organi morajo zagotoviti, da so med predhodno preiskavo in sojenjem na voljo storitve tolmačenja, če uporabljate znakovni jezik ali če potrebujete tolmačenje zaradi senzorične okvare ali okvare govora.

Tudi brošura „Pravice žrtev kaznivih dejanj“ je na voljo v preprostem jeziku. Brošura „Če postanete žrtev kaznivega dejanja“ je na voljo v preprostem jeziku in znakovnem jeziku.

Preiskovalci kaznivih dejanj zoper otroke so bili deležni posebnega usposabljanja, vključno s tem, kako komunicirati z otrokom in ga zaslišati v kazenskem postopku. V nekaterih primerih lahko otroka zasliši tudi psiholog, specializiran za razgovore z otroki.

Službe za podporo žrtvam

Kdo zagotavlja podporo žrtvam?

Morda boste potrebovali zdravstveno pomoč ali druge storitve socialne in zdravstvene oskrbe, kot so nujne socialne storitve, zdravljenje v bolnišnici ali telesno in duševno rehabilitacijo. Te storitve lahko uporabljate pod enakimi pogoji kot vse druge stranke.

Številne organizacije žrtvam kaznivih dejanj zagotavljajo podporo, svetovanje in usmerjanje. Finska služba za podporo žrtvam (*Rikosuhripäivystys*) zagotavlja pomoč pri vseh vrstah kaznivih dejanj in kazenskih postopkov ter svetovanje, povezano s pravicami žrtev. Če ste žrtev nasilja v družini, se lahko za zaščito in podporo obrnete na varne hiše. V nekaterih krajih je na voljo posebna podpora za žrtve kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost in priseljenke. Za žrtve trgovine z ljudmi obstaja ločen sistem pomoči. Te storitve so vam na voljo pod določenimi pogoji.

Na službe za podporo se lahko obrnete, tudi če kaznivega dejanja ne prijavite. Z vašim soglasjem lahko policija ali drug organ kazenskega pregona vaše kontaktne podatke posreduje službi za podporo, ki bo nato stopila v stik z vami.

Ali me bo policija samodejno usmerila na službe za podporo žrtvam?

Če potrebujete posebno zaščito ali če je to sicer potrebno zaradi narave kaznivega dejanja ali vaših osebnih okoliščin, bo policija z vašim soglasjem vaše kontaktne podatke posredovala organizaciji za podporo. Policija bi vas morala seznaniti s podporo, ki je na voljo žrtvam trgovine z ljudmi, in z vašim soglasjem predlagati vašo vključitev v sistem pomoči za žrtve trgovine z ljudmi.

Kako je zaščiten moja zasebnost?

Sodišče lahko zaradi zaščite vaše zasebnosti pod določenimi pogoji zadevo obravnava brez navzočnosti javnosti in odredi, da sodna dokumentacija in sodba ostaneta tajni, kolikor je to potrebno. Za to lahko zaprosite pri sodišču. Sodišče lahko v nekaterih primerih tudi odredi, da se vaša identiteta ne razkrije. To velja za kazniva dejanja, kot so na primer kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost.

Ali moram pred uporabo podpore žrtvam kaznivo dejanje prijaviti?

Ne.

Moja osebna zaščita, če sem v nevarnosti

Katere vrste zaščite so na voljo?

V nekaterih primerih ste lahko med sojenjem zaslišani za zaslonom, prek videopovezave ali brez navzočnosti storilca ali javnosti. V nekaterih primerih se lahko vaše zaslišanje posname, posnetek pa se lahko nato uporabi kot dokaz v sodnem postopku, na primer, če ste mlajši od 18 let.

Sodišče lahko zaradi zaščite vaše zasebnosti pod določenimi pogoji zadevo obravnava brez navzočnosti javnosti in odredi, da sodna dokumentacija in sodba ostaneta tajni, kolikor je to potrebno. Za to lahko zaprosite pri sodišču. Sodišče lahko v nekaterih primerih tudi odredi, da se vaša identiteta ne razkrije.

To velja za kazniva dejanja, kot so na primer kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost.

Sodišče bo organizacijo sodnega postopka in zaščitne ukrepe vedno preučilo za vsak primer posebej, pri čemer bo upoštevalo dejstvo, da pravice do obrambe ne smejo biti omejene. Odločitev sodišča se torej lahko razlikuje od predhodne ocene.

V primeru resne ogroženosti lahko zaprosite za nerazkrite svojih kontaktnih podatkov, nerazkrite iz razlogov osebne varnosti, prepoved približevanja ali celo spremembo imena ali osebne identifikacijske oznake. V najresnejših primerih ste lahko vključeni v program za zaščito prič. Več informacij je na voljo pri organih ali službah za podporo. Če ste zaščiteni z odredbo o prepovedi približevanja in se preselite v drugo državo članico EU ter menite, da tudi tam potrebujete zaščito, lahko pri sodišču, ki je izdalo prvotno odredbo o prepovedi približevanja, zaprosite, naj izda evropsko odredbo o zaščiti.

Če ste žrtev nasilja v družini ali ogroženi, lahko organi v okviru večagencijske konference za oceno tveganja (MARAC) skupaj pripravijo varnostni načrt za vas.

Če ste žrtev trgovine z ljudmi, imate pravico do varne nastanitve, ki lahko vključuje posebne ureditve varovanja na različnih stopnjah, da se vam zagotovi varno bivanje. V resnejših primerih se lahko vaša varnost zagotovi v posebni enoti za varno nastanitev in s tehnično opremo ali varnostnimi storitvami. V najresnejših primerih ste lahko vključeni v program za zaščito prič. Sistem pomoči za žrtve trgovine z ljudmi upravljajo organi in se po potrebi uporabi za pomoč policiji, da vas zaščiti.

Kdo mi lahko zagotovi zaščito?

Policija bo ocenila vašo potrebo po zaščiti in potrebne ukrepe, če ste ogroženi. Organ, ki odloča o zaščiti, je odvisen od zadevnih ukrepov (glej zgoraj). Več informacij o zaščitnih ukrepih lahko dobite pri organih ali službah za podporo žrtvam.

Ali bo izvedena ocena, če obstaja tveganje, da mi bo storilec kaznivega dejanja povzročil nadaljnjo škodo?

Organi bodo ocenili vaše posebne potrebe po zaščiti med predhodno preiskavo in sojenjem ter določili potrebne zaščitne ukrepe. Namen zaščitnih ukrepov je zaščititi vas pred nadaljnjim trpljenjem, ustrahovanjem ali maščevanjem med preiskavo in sojenjem. Ocena bo opravljena skupaj z vami ob upoštevanju vaših osebnih značilnosti in okoliščin ter narave kaznivega dejanja.

Ali bo izvedena ocena, če obstaja tveganje, da mi bo kazenskopravni sistem povzročil nadaljnjo škodo (med preiskavo in sojenjem)?

Organi bodo ocenili vaše posebne potrebe po zaščiti med predhodno preiskavo in sojenjem ter določili potrebne zaščitne ukrepe. Namen zaščitnih ukrepov je zaščititi vas pred nadaljnjim trpljenjem, ustrahovanjem ali maščevanjem med preiskavo in sojenjem. Ocena bo opravljena skupaj z vami ob upoštevanju vaših osebnih značilnosti in okoliščin ter narave kaznivega dejanja.

Kakšna zaščita je na voljo za posebno ranljive osebe?

V primeru resne ogroženosti lahko zaprosite za nerazkrite svojih kontaktnih podatkov, nerazkrite iz razlogov osebne varnosti, prepoved približevanja ali celo spremembo imena ali osebne identifikacijske oznake. V najresnejših primerih ste lahko vključeni v program za zaščito prič. Več informacij je na voljo pri organih ali službah za podporo.

Sem mladoletna oseba – ali imam posebne pravice?

Če ste mladoletna oseba (mlajši od 18 let), ste ranljiva žrtev in boste morda potrebovali posebne zaščitne ukrepe. Zaščiteni ste lahko tako, da se na primer vaše zaslišanje med preiskavo posname, posnetek pa se nato uporabi kot dokaz v sodnem postopku.

Če ste mladoletna oseba, ste lahko upravičeni do pravne pomoči iz državnih sredstev. Če je vaš skrbnik osumljen storitve kaznivega dejanja zoper vas, vam je treba za kazenski postopek dodeliti namestnika navedenega skrbnika.

Če ste mladoletna žrtev trgovine z ljudmi, imate pravico do storitev sistema pomoči za žrtve trgovine z ljudmi. Če ste otrok, ki je žrtev trgovine z ljudmi in nimate dovoljenja za prebivanje, vam bo vedno dodeljen zastopnik, če ste na Finskem brez skrbnika ali drugega zakonitega zastopnika. Če ste otrok, ki je žrtev trgovine in ste finski državljan ali imate dovoljenje za prebivanje, vam je lahko dodeljen namestnik skrbnika. Če se kazenska preiskava začne na Finskem, ste lahko kot mladoletna oseba upravičeni do pravnega svetovalca, ki ga plača država.

Moj družinski član je umrl zaradi kaznivega dejanja – kakšne so moje pravice?

Kadar kaznivo dejanje povzroči smrt žrtve, so družinski člani žrtve, kot jih določa zakon, v položaju oškodovanca, tj. žrtve. Nato imajo enake pravice kot druge žrtve kaznivega dejanja.

Moj družinski član je bil žrtev kaznivega dejanja – kakšne so moje pravice?

Tudi družinski člani žrtve imajo dostop do služb za podporo žrtvam.

Mladoletni otrok osebe, ki je bila žrtev trgovine z ljudmi na Finskem, je prav tako lahko vključen v sistem pomoči za žrtve trgovine z ljudmi.

Ali mi je zagotovljen dostop do mediacije? Kakšni so pogoji za dostop do mediacije? Ali bom v času mediacije na varnem?

Mediacija se lahko v kazenskih zadevah uporabi, če z njo soglašata žrtev in osumljeni storilec. Poleg tega se zahteva, da osumljenec potrdi splošni potek dogodkov in da je mediacija v najboljšem interesu žrtve. Mediacija je brezplačna, zaupna in vedno prostovoljna, po želji pa jo lahko kadar koli prekinete.

Usposobljeni prostovoljni mediatorji pomagajo strankam v kazenski zadevi razpravljati o dogodku in se dogovoriti o odškodnini za morebitno izgubo ali škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem. Ta storitev je na voljo v uradih za mediacijo po vsej državi.

Stranke, vključene v mediacijo, imajo na mediacijskih srečanjih običajno pravico do svetovalca ali osebe za podporo. Mediatorji pod vodstvom strokovnjakov ocenijo in zagotovijo varen stik med strankami v sporu ter lahko po potrebi postopek ustavijo. Mediacijo je treba ustaviti, če katera koli stranka umakne svoje soglasje ali če obstaja razlog za sum, da soglasje ni bilo dano prostovoljno.

Kje lahko najdem zakonodajo, ki določa moje pravice?

Ključna zakona o pravicah žrtev v kazenskem postopku sta zakon o kazenskih preiskavah (*Esitutkintalaki*, 805/2011) in zakon o kazenskem postopku (*Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa*, 689/1997). Pravico žrtev trgovine z ljudmi do pomoči ureja zakon o sprejemu prosilcev za mednarodno zaščito in identifikaciji žrtev trgovine z ljudmi ter o pomoči tem žrtvam (*Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta*, 746/2011). Ti in drugi zakoni so na voljo na spletnem naslovu: <https://www.finlex.fi/en/>.

Zadnja posodobitev: 05/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

2 - Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

Če zahtevate kazen ali odškodnino za kaznivo dejanje, ste stranka v sodnem postopku. Lahko vas tudi zaslisiijo z namenom zbiranja dokazov.

Če se tožilec odloči, da ne začne kazenskega pregona, ga lahko začnete sami.

Kako lahko prijavim kaznivo dejanje?

Kaznivo dejanje lahko prijavite policiji na kraju kaznivega dejanja, na policijski postaji ali, v primeru lažjih kaznivih dejanj, prek spleta ali po telefonu. Imate pravico prejeti pisno potrdilo o prijavi kaznivega dejanja.

Kako lahko ugotovim, v kateri fazi je moja zadeva?

Policija vam bo zagotovila kontaktne podatke za nadaljnje ukrepanje v zvezi z zadevo.

Ali sem upravičen do pravne pomoči (med preiskavo ali sojenjem)? Pod katerimi pogoji?

Pri prijavi kaznivega dejanja, zaslišanju in sojenju imate pravico do pomoči pravnega svetovalca. Svetovalec mora biti odvetnik, javni odvetnik za pravno pomoč ali pooblaščen pravni svetovalec.

Osebe z nizkimi in srednjimi dohodki so lahko upravičene do pravne pomoči, ki jo financira država. V takih primerih stroške odvetnika delno ali v celoti plača država. Za pravno pomoč lahko zaprosite pri javnem uradu za pravno pomoč ali prek elektronske storitve. Odvetniško pisarno lahko zaprosite, da v vašem imenu zahteva pravno pomoč.

Sodišče lahko v primeru nasilja v družini, kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost ali hudih kaznivih dejanj zoper vaše življenje, zdravje ali svobodo odredi pravnega svetovalca in osebo, ki vam nudi podporo. V takih primerih takso ne glede na vaš dohodek plača država.

Ali lahko zahtevam povračilo stroškov (za udeležbo v preiskavi/na sojenju)? Pod katerimi pogoji?

Če ste vabljeni na sodišče, da bi pojasnili dejstva v zadevi, ste od države upravičeni do povračila potnih stroškov, nastalih med vašo navzočnostjo na sodišču. Lahko prejmete dnevnice, potne stroške in nadomestilo za finančno izgubo.

Ali se lahko pritožim, če je moja zadeva zaključena še pred začetkom sodnega postopka?

Pritožbo zoper odločitev tožilca, da ne začne pregona, se lahko vloži pri generalnem tožilu, ki lahko vroči novo obtožnico.

Ali se lahko udeležim sojenja?

Da, lahko se udeležite sojenja kot stranka v postopku. Če zahtevate kazen ali odškodnino za kaznivo dejanje, ste stranka v sodnem postopku. Lahko soglašate s skrajšanim kazenskim nalogom tožilca ali zahtevate drugo kazen. Odškodnino od tožene stranke lahko zahtevate sami, lahko pa tožilec vloži zahtevek v vašem imenu.

Kakšen je moj uradni položaj v sodnem postopku? Na primer, ali sem lahko oziroma ali lahko izberem, da sem: žrtev, priča, civilna stranka ali zasebni tožilec?

Če zahtevate kazen ali odškodnino za kaznivo dejanje, ste stranka v sodnem postopku. Lahko vas tudi zaslisiijo z namenom zbiranja dokazov.

Če se tožilec odloči, da ne začne kazenskega pregona, ga lahko začnete sami.

Kakšne so moje pravice in obveznosti v tej vlogi?

Morda se boste morali osebno zglasiti na sodišču, če je to potrebno za pojasnitev dejstev v zadevi. V tem primeru ste upravičeni do nadomestila države za nastale stroške.

Med sojenjem morate vedno govoriti resnico.

Ali lahko med sojenjem podam izjavo ali predlagam dokaze? Pod katerimi pogoji?

Če ste stranka v postopku, lahko predlagate dokaze. Na glavni obravnavi boste lahko predstavili svoj zahtevek in razloge zanj, pričali in dali zaključno izjavo, v kateri boste lahko izrazili svoje mnenje o krivdi tožene stranke in kazni, ki naj se naloži.

Katere informacije bom prejel med sojenjem?

Na glavno obravnavo boste povabljeni, če bo vaša navzočnost potrebna za pojasnitev dejstev v zadevi ali če boste sodišču sporočili, da nameravate vložiti zahteve, ki jih ni vložil tožilec.

Pravico imate, da ste na vašo zahtevo obveščeni o času in kraju sodne obravnave ter o sodbi v kazenski zadevi.

Ali bom lahko imel dostop do sodnih spisov?

Da. Če ste stranka v postopku, imate enak dostop do sodnih spisov kot obdolženec. Praviloma imate pravico, da ste obveščeni o vsebini procesnih dokumentov, tudi tistih, ki niso javno dostopni.

Zadnja posodobitev: 05/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali

podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

3 - Moje pravice po sojenju

Ali se lahko pritožim zoper odločitev?

Zoper odločitev okrožnega sodišča (*käräjäoikeus*) se lahko pritožite pri pritožbenem sodišču (*hovioikeus*). Praviloma boste za to, da bo lahko pritožbeno sodišče v celoti obravnavalo zadevo, potrebovali dopustitev pravnega sredstva v presojo v postopku s pritožbo.

Zoper sodbo pritožbenega sodišča se lahko vložijo pritožba pri vrhovnem sodišču (*korkein oikeus*). Potrebovali boste dovoljenje za pritožbo pri vrhovnem sodišču. To se izda le pod pogoji, določenimi z zakonom.

Kakšne so moje pravice po obsodbi?

Pri nekaterih hudih kaznivih dejanjih lahko zaprosite za informacije o izpustitvi storilca kaznivega dejanja iz zapor ali pripora (glej spodaj).

Ali sem upravičen do podpore ali zaščite po končanem postopku? Za koliko časa?

Organizacije za podporo žrtvam zagotavljajo podporo in nasvete tudi po sojenju,

in sicer toliko časa, kolikor je potrebno. V primerih nasilja v družini bo v okviru ocene tveganja, ki jo opravi več agencij, pripravljen varnostni načrt. To ni povezano s koncem sojenja.

Če ste žrtev trgovine z ljudmi, vaša pravica do posebne pomoči iz sistema pomoči žrtvam trgovine z ljudmi preneha, če se kazenski postopek konča brez kakršne koli pravnomočne obsodbe s strani sodišča zaradi trgovine z ljudmi.

Katere informacije bom prejel, če bo storilec obsojen?

Pravico imate, da ste na zahtevo obveščeni o sodbi v kazenski zadevi. V sodbi je navedena kazen, ki je bila izrečena obdolžencu, vključno s trajanjem zaporne kazni.

Stranke v kazenskem postopku prejmejo izvod sodbe. Ne boste izvedeli, v kateri zavod za prestajanje kazni naj bi bil storilec poslan.

Ali mi bo sporočeno, če bo storilec odpuščeno iz zapor (vključno s predčasnim ali pogojnim odpustom) ali bo iz zapor pobegnil?

Pri nekaterih hudih kaznivih dejanjih lahko zahtevate, da se vas obvesti o izpustitvi storilca kaznivega dejanja iz zapor ali pripora ali pod določenimi pogoji o njegovi zapustitvi zapor iz drugih razlogov. Če želite biti obveščeni, morate to sporočiti preiskovalnemu organu ali tožilcu. Preiskovalni organ bo zagotovil dodatne informacije.

Obveščeni boste samo, če se domneva, da to ne bo ogrozilo življenja ali zdravja zapornika ali pripornika.

Ali bom sodeloval pri odločitvi o odpustu ali pogojnem odpustu? Ali lahko na primer podam izjavo ali vložim pritožbo?

Ne, take pravice nimate.

Zadnja posodobitev: 05/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

4 - Odškodnina

Kako lahko zahtevam odškodnino od storilca kaznivega dejanja (v sodnem postopku, z odškodninskim zahtevkom, z vstopom v postopek)?

Odškodninski zahtevki za kaznivo dejanje se običajno obravnavajo v okviru kazenske zadeve v istem sodnem postopku. O svoji nameri, da boste zahtevali odškodnino, morate obvestiti policijo med predkazensko preiskavo ali najpozneje na sodišču.

Od tožilca lahko zahtevate, naj vaš zahtevek za odškodnino v zvezi z zadevnim kaznivim dejanjem predloži sodišču. O tem je dobro obvestiti policijo med predkazensko preiskavo. Tožilec lahko v vašem imenu uveljavlja zahtevek za odškodnino, če je zadeva jasna in preprosta. Če tožilec ne predloži odškodninskega zahtevka, vas o tem pisno obvesti.

Odškodninski zahtevek lahko vložite tudi na sodišču med kazenskim postopkom. To lahko v vašem imenu stori pravni zastopnik.

Po potrebi se lahko odškodninski zahtevek obravnava tudi v ločenem civilnem postopku. Svoj zahtevek lahko uveljavljate tudi kot ločen civilni zahtevek. Če se vaš zahtevek ne obravnava skupaj s kazensko zadevo, se za postopek zaračuna sodna taksa.

Sodišče je odredilo, da mi mora storilec plačati odškodnino/nadomestilo. Kako lahko zagotovim, da storilec res plača?

Če storilec kaznivega dejanja v skladu z odločbo sodišča ne plača prostovoljno, se lahko sodba izvrši v okviru izvršbe. Izvršitev se ne začne samodejno. Pri izvršilnem organu morate vložiti zahtevek za izvršitev in mu priložiti sodno odločbo.

Od storilca ne morete zahtevati odškodnine za tisti znesek, ki ste ga od države prejeli kot odškodnino za isto izgubo ali škodo.

Če storilec ne plača, mi lahko država izplača predplačilo? Pod katerimi pogoji?

Da bi prejeli odškodnino iz državnih sredstev, vam ni treba zahtevati odškodnine od storilca kaznivega dejanja. Vendar morate na sojenju storilcu kaznivega dejanja predložiti odškodninski zahtevek.

Ali sem upravičen do nadomestila od države?

Če ste vi (ali bližnji sorodnik) žrtev kaznivega dejanja na Finskem, se vam lahko izplača odškodnina iz državnih sredstev za telesno poškodbo in trpljenje, ki ju je povzročilo kaznivo dejanje. Če želite uveljavljati odškodnino, morate kaznivo dejanje prijaviti policiji.

Če kazensko zadevo obravnava sodišče, morate predlagati, da se vam pravica do odškodnine prizna s sodbo. To pomeni, da morate odškodninski zahtevek zoper storilca vložiti v sodnem postopku. Če te obveznosti ne izpolnite, se odškodnina za škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem, običajno ne izplača.

Odškodninski zahtevek morate vložiti v treh letih od datuma izdaje pravnomočne sodbe v odškodninski zadevi. Če zadeva ni bila obravnavana na sodišču, je treba odškodnino uveljavljati v desetih letih od datuma, ko je bilo storjeno kaznivo dejanje. Ta roka je mogoče spremeniti le v posebnih okoliščinah.

Vaš odškodninski zahtevek obravnava državna zakladnica. Zahtevek lahko pošljete elektronsko na naslov rikosvahingot@valtiokonttori.fi ali pa natisnete obrazec in ga pošljete na naslov: State Treasury (Državna zakladnica), P.O. Box 50, 00054 State Treasury.

Ali sem upravičen do odškodnine, če storilec ni bil obsojen?

Odškodnino lahko zahtevate tudi, če storilec ni bil identificiran. Odškodninskemu zahtevku morate priložiti kopijo policijskega zapisnika iz predkazenske preiskave ali druge zanesljive dokaze o dogodkih.

Do odškodnine ste upravičeni tudi, če je storilec kaznivega dejanja identificiran, vendar ni obsojen, ker je mlajši od 15 let ali ni kazensko odgovoren.

Ali sem upravičen do izrednega plačila, medtem ko čakam na odločitev v zvezi s svojim odškodninskim zahtevkom?

Po potrebi lahko vložite pisni zahtevek za predujem odškodnine. Predujem se lahko izplača, če obravnava vaše odškodninske zadeve zamuja iz razlogov, na katere nimate vpliva, upravičeni pa ste do znatnega zneska odškodnine.

Zadnja posodobitev: 05/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

5 - Moje pravice do podpore in pomoči

Če sem žrtev kaznivga dejanja, na koga se lahko obrnem za podporo in pomoč?

Podpora za vse žrtve kaznivih dejanj

– Finska služba za podporo žrtvam (*Rikosuhripäivystys*), tel.: 116 006

Storitve varnih hiš za žrtve nasilja v družini

Spletno zatočišče (*Nettiturvakoti*)

Podporni centri Seri za žrtve spolnega napada (starejše od 16 let):

– Helsinki, Turku, Tampere, Kuopio, Oulu

Krizni center za žrtve posilstva Tukinainen

– Tel.: 0800 97899

Spletni Tukinainen (*Nettitukinainen*)

Krizni center za žrtve posilstva Tukinainen

Sistem pomoči za žrtve trgovine z ljudmi

– Sprejemni center Joutseno (*Joutsenon vastaanottokeskus*), tel.: 029 5463177

Mediacija

– Uradi za mediacijo:

Mediacija v kazenskih in civilnih zadevah

Mediacija v kazenskih in civilnih zadevah (v angleščini)

Policija

– Klici v sili: 112 (telefonska številka za klic v sili)

Pravna pomoč

Odškodnina za škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem, izplačana iz državnih sredstev

– Državna zakladnica, tel.: 0295 502736

Telefonska linija za podporo žrtvam

Finska služba za podporo žrtvam, tel.: 116 006

Nollalinja (24/7), tel.: 080 005 005 (telefonska številka za pomoč žrtvam nasilja v družini in nasilja nad ženskami)

Krizni center za žrtve posilstva Tukinainen, tel.: 0800 97899 (žrtve spolne zlorabe)

Sistem pomoči za žrtve trgovine z ljudmi (24/7), tel.: 029 5463177 (žrtve trgovine z ljudmi)

Je podpora žrtvam brezplačna?

Podpora, ki jo zagotavljajo organizacije za podporo žrtvam, je brezplačna. Za stranko so prav tako brezplačne storitve, ki jih zagotavljajo varne hiše, centri za podporo žrtvam spolnih napadov in sistem pomoči za žrtve trgovine z ljudmi.

Kakšne oblike podpore lahko dobim od državnih služb ali organov?

Žrtev kaznivga dejanja bo morda potrebovala zdravstveno pomoč ali druge storitve socialne in zdravstvene oskrbe, kot so nujne socialne storitve, zdravljenje v bolnišnici ali telesna in duševna rehabilitacija. Te storitve lahko uporabljate pod enakimi pogoji kot vse druge stranke.

Varne hiše ponujajo takojšnjo krizno pomoč, 24-urno varno bivanje in psihosocialno podporo, svetovanje in usmerjanje v težkih razmerah. Te storitve so namenjene predvsem posameznikom in družinam, ki so bili žrtve nasilja v družini ali izpostavljeni grožnji z nasiljem. Nekatere storitve zagotavljajo organizacije. Za organizacijo storitev varne hiše je pristojen finski inštitut za zdravje in blaginjo.

Sistem pomoči za žrtve trgovine z ljudmi je državni organ, ki je odgovoren za zagotavljanje spoštovanja pravic, zagotovljenih žrtvam trgovine z ljudmi.

Storitve podpore vključujejo varno nastanitev, zdravstveno varstvo, socialne storitve, nadomestilo za sprejem ali socialno pomoč, pravno pomoč in svetovanje, osebo za podporo v kazenskem postopku ter storitve tolmačenja in prevajanja. Poleg navedenega sistema pomoč žrtvam trgovine z ljudmi zagotavljajo tudi organizacije.

Pri prijavi kaznivga dejanja, zaslisanju in sojenju imate pravico do pomoči pravnega svetovalca. Svetovalec mora biti odvetnik, odvetnik za javno pravno pomoč ali pravni svetovalec z licenco.

Osebe z nizkimi in srednjimi dohodki so lahko upravičene do pravne pomoči, ki se krije iz državnih sredstev. V takih primerih nagrade svetovalca v celoti ali delno plača država. Za pravno pomoč lahko zaprosite pri javnem uradu za pravno pomoč ali prek elektronske storitve. Lahko se obrnete tudi na odvetniško pisarno, da v vašem imenu zaprosi za pravno pomoč.

Sodišče vam lahko dodeli pravnega svetovalca in osebo za podporo v primeru nasilja v družini, kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost ali hudih kaznivih dejanj zoper vaše življenje, zdravje ali svobodo. V takih primerih država plača nagrade ne glede na vaš dohodek.

Oseba za podporo vam lahko pomaga v različnih fazah kazenskega postopka. Za svojo osebo za podporo lahko izberete kogar koli. Oseba za podporo vas lahko spremlja na zaslišanjih in sodnih obravnavah, vendar je lahko v nekaterih okoliščinah njena navzočnost omejena. Finska služba za podporo žrtvam vam lahko brezplačno zagotovi usposobljeno osebo za podporo. Splošne storitve podpore žrtvam, ki jih zagotavlja finska služba za podporo žrtvam, financira ministrstvo za pravosodje in za njih velja obveznost javne službe.

Kakšne vrste podpore lahko dobim od nevladnih organizacij?

Številne organizacije žrtvam kaznivih dejanj zagotavljajo podporo, svetovanje in usmerjanje. Finska služba za podporo žrtvam zagotavlja pomoč pri vseh vrstah kaznivih dejanj in kazenskih postopkov ter svetovanje, povezano s pravicami žrtev. Žrtve nasilja v družini se lahko za zaščito in podporo obrnejo na varne hiše. Pomoč je na voljo tudi prek telefonskih linij za pomoč in skrbstvenih storitev skupnosti. V nekaterih krajih je na voljo posebna podpora za žrtve kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost in priseljenke, pa tudi medsebojna podpora za svojce žrtev umora.

Storitve podpore, ki jih zagotavljajo organizacije

Finska služba za podporo žrtvam

Podpora vsem žrtvam kaznivih dejanj, vključno s pričami in družinskimi člani žrtve. Pomoč in svetovanje pri uveljavljanju pravic žrtev v kazenskem postopku. Nacionalna telefonska številka za pomoč, telefonska številka za pravno svetovanje, storitve podpore na spletu. Storitve osebe za podporo na regionalni ravni.

- Telefonska številka za pomoč 116 006 (brezplačna)
- Telefonska številka za pravno svetovanje 0800 161 177 (brezplačna)

Nollalinja

Telefonska številka za pomoč žrtvam nasilja v družini in nasilja nad ženskami, odprta 24/7, tel.: 080 005 005 (brezplačna)

Zveza materinskih domov in varnih hiš (*Ensi- ja turvakotien liitto*)

Varne hiše za osebe, ki so žrtve nasilja v družini ali grožnje z nasiljem ter potrebujejo podporo za okrevanje in začasno nastanitev. Skrbstvene službe skupnosti zagotavljajo podporo pri reševanju položaja, ki ga povzroča nasilje v družini, in pri premagovanju krize. Telefonsko svetovanje, pogovor s strokovnjakom za nasilje v družini, vodena skupina za medsebojno pomoč ali oskrbovana stanovanja.

Spletno zatočišče

Spletna storitev, ki jo vzdržuje zveza materinskih domov in varnih hiš za pomoč vsem strankam, vpletenim v nasilna razmerja.

Krizni center za žrtve posilstva Tukinainen

Zagotavlja podporo in usmerjanje za osebe, ki so bile žrtve spolnega nasilja in/ali zlorabe, ter njihove družine. Spletna storitev pomoči.

– Krizni telefon: tel. 0800 97899 (brezplačna številka)

– Telefonska številka za pravno svetovanje, tel. 0800 97895 (brezplačna številka)

MONIKA – Multikulturno združenje žensk, Finska

Zlahka dostopne storitve, pravno svetovanje in varne hiše za priseljenke in otroke, ki so žrtve nasilja. Pomoč je na voljo v več jezikih; na voljo so tudi storitve osebe za podporo.

– Telefonska številka za pomoč: 0800 05058 (brezplačna številka)

– Varna hiša Mona, tel. 045 6396274 (24/7)

Linija za ženske (*Naisten Linja*)

Svetovanje in podpora ženskam in dekletom, ki so žrtve nasilja. Informacije so na voljo na spletu in po telefonu.

– Tel.: 0800 02400 (brezplačna številka)

Pro-tukipiste

Zdravstvene in podporne storitve za osebe, ki delajo v spolni ali erotični industriji, ter žrtve trgovine z ljudmi.

Združenje svojcev žrtev umorov HUOMA (*Henkirikoksen uhrien läheiset ry*)

Medsebojna podpora za družinske člane žrtev umorov.

– Tel.: 050401 2230

 <https://www.huoma.fi/>

Finsko združenje za duševno zdravje MIELI (*Suomen Mielenterveys ry*)

Pomoč v življenjskih krizah.

– Krizni telefon: 09 25250111 (24 ur)

Suvanto – Za vamo starost (*Suvanto ry – Turvallisen vanhuuden puolesta*)

Pomoč, medsebojna podpora in pravni nasveti za starejše proti zlorabam in nasilju.

– Telefonska številka za pomoč SUVANTO: 0800 06776 (brezplačna številka)

Zadnja posodobitev: 05/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.